

Position paper Techniekpact Noordwest

Overheden, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven werken binnen het Techniekpact samen aan het vergroten van de instroom van jongeren in technische opleidingen, een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en een duurzame inzetbaarheid van technici. De uitvoering van het Techniekpact vindt plaats in vijf landsdelen. Landsdeel Noordwest omvat de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland.

Vooraf

De aanpak van maatschappelijke opgaven als de energietransitie en verduurzaming van de gebouwde omgeving vereist enorme investeringen; niet alleen investeringen in nieuwe technologieën, maar vooral ook in mensen. Er is grote behoefte aan technisch- en ICT-geschoolden op mbo- en hbo-niveau om bijvoorbeeld huizen te isoleren of aan te passen en nieuwe energie-installaties te bouwen en te onderhouden. Dit terwijl de tekorten in de technische en bouwsectoren op het moment alleen maar oplopen. Bovendien vraagt de toenemende digitalisering steeds andere vaardigheden van mensen. Tegen deze achtergrond voert het landsdeel Noordwest een gezamenlijke ActieAgenda Techniekpact uit. Daarbij wordt uiteraard volop afgestemd tussen de deelregio's Metropoolregio Amsterdam, Utrecht, Noord-Holland-Noord en Flevoland. De betrokken partijen in het landsdeel hebben hiervoor een bestuurlijke kopgroep en een werkgroep ingericht, bestaande uit vertegenwoordigers van overheden, bedrijfsleven en onderwijs. De werkgroep adviseert de kopgroep en dient als klankbord.

Genoemde regio's in Noordwest hebben ieder hun eigen agenda en initiatieven passend bij de aard van de eigen ambities en economische speerpunten in hun regio. Overleg en afstemming van de acties vindt in de verschillende deelregio's in Noordwest plaats via Amsterdam Economic Board, Economic Board Utrecht, TechniekRaad Noord-Holland, Technologieraad Regio Utrecht i.o. en de Regieraad Techniek in Flevoland. Bovengenoemde platforms zijn zoveel mogelijk tripartiet samengesteld en hebben voeling met bedrijven, scholen, overheden en andere instellingen die de acties uitvoeren.

Vertrekkend vanuit de eigen agenda's van de regio's komen we tot gezamenlijke standpuntbepaling ten aanzien van een aantal onderwerpen van het Techniekpact. Dit Position Paper is een volgende stap om als landsdeel Noordwest het initiatief meer naar zich toe trekken om de vele activiteiten die er zijn van structurele samenhang te kunnen voorzien. Inhoudelijk is het doel van het Position Paper in eerste aanleg het regionale aanbod en de ambitie zichtbaar te maken op een specifiek aantal thema's uit het Regeerakkoord om daarmee ook de benodigde inzet van de partners op rijksniveau te kunnen richten.

Daarnaast blijft het landsdeel zich inzetten op de doelen zoals gesteld in de landsdeelparagraaf bij het Techniekpact 2020. De Raden hebben hierbij de rol om actief op te halen wat er in de regio goed werkt en dit op de juiste manier weg te zetten binnen het veld.

Vmbo techniek prioriteit

Het landsdeel beoogt een verhoging van de instroom om het technisch mbo-onderwijs. Hiervoor wordt primair gekeken naar de doorstroom tussen beroepsgerichte vmbo en mbo, maar ook andere routes verdienen de aandacht. De laatste jaren zien we de doorstroom vanuit de theoretische leerweg maar ook de havo (al dan niet na een jaar hbo) toenemen. Daarom is het van belang dat ook deze doelgroepen een realistisch beroepsbeeld hebben van de regionale technische arbeidsmarkt. Dit vraagt versterking van de technologiecomponent en lob in zowel vmbo-tl als havo, waarbij versnippering van initiatieven tegengegaan moet worden.

Op dit moment wordt al waargenomen dat mbo-instellingen in het landsdeel zich in toenemende mate (ook) gaan richten op instroom vanuit deze 'alternatieve' routes. Primaire focus voor het Techniekpactlandsdeel komend jaar blijft echter liggen op de technische profielen in het vmbo. In verschillende deelregio's zien we immers een afname van technisch vmbo-aanbod (basis en kader), maar ook een afname in het aantal leerlingen in deze niveaus. Er zijn meerdere oorzaken die hieraan ten grondslag liggen:

- Door de invoering van de nieuwe profielenstructuur op het beroepsgerichte vmbo worden scholen gedwongen keuzes te maken in het onderwijsaanbod. Techniekprofielen zijn duurder en (in veel gevallen) is een financiële investering in de inventaris vereist.
- Door demografische ontwikkelingen daalt het aantal leerlingen tot 2030 sowieso. De komende jaren daalt het aantal vmbo-leerlingen echter sneller dan het aantal leerlingen op de havo en het vwo omdat steeds meer leerlingen na het basisonderwijs voor de havo kiezen in plaats van voor het vmbo.
- Veel docenten gaan de komende jaren met pensioen en kunnen niet worden vervangen omdat er tekorten aan docenten bestaan.

Noord-Holland

- De laatste drie jaar is het aantal vmbo-leerlingen techniek (BB/BK en GL) in Noord-Holland gedaald tot 3.154 leerlingen in Noord-Holland in schooljaar 2017/18. Dat is een daling van 3,8% t.o.v. een jaar eerder.
- Hoewel het aantal leerlingen is gedaald, kozen dit jaar naar verhouding meer leerlingen voor techniek dan vorig jaar. Vorig jaar koos 1 op elke 5 leerlingen (BB, BK of GL) voor techniek. Dit jaar is dat ruim 1 op elke 4 leerling.
- Het aantal geslaagden vmbo-techniek is in 2017 in Noord-Holland gedaald met bijna 9 % naar 1.501.
- Toptechniek in bedrijf NHN, Masterplan Techniek Amsterdam, het Noord-Hollandse mbo-convenant en PPS-projecten slaan de handen ineen om het techniekonderwijs in de provincie te stimuleren.

Utrecht

- Het aantal vmbo-leerlingen techniek (BB/BK en GL) in Utrecht is gedaald tot 1.162 leerlingen in Noord-Holland in schooljaar 2017/18. Dat is een daling van 8,3% t.o.v. een jaar eerder.
- Niet alleen is het aantal leerlingen gedaald, ook het aandeel leerlingen dat dit schooljaar in leerjaar 3 en 4 een technisch profiel volgt, is gedaald naar 16,7%. Vorig jaar was dat aandeel nog 17,8%.
- Het aantal geslaagden vmbo-techniek is in 2017 in Utrecht gedaald met ruim 6% naar 561.

Flevoland

- Het aantal vmbo-leerlingen techniek (BB/BK en GL) in Flevoland is in tegenstelling tot Utrecht en Noord-Holland gestegen tot 529 leerlingen in schooljaar 2017/18. Dat is een stijging van bijna 9% t.o.v. een jaar eerder.
- Niet alleen is het aantal leerlingen gestegen, ook het aandeel leerlingen dat dit schooljaar in leerjaar 3 en 4 een technisch profiel volgt, is gestegen naar 13,4%. Vorig jaar was dat aandeel 11,9%.
- Daarentegen is in Flevoland het aantal geslaagden vmbo-techniek in 2017 gedaald met bijna 13% naar 224 leerlingen.
- Onderzocht wordt of er voldoende draagvlak bij het bedrijfsleven is voor de oprichting van "Vrienden van Techniek Flevoland". Hierin wordt samenwerking gezocht met bestaande initiatieven. De krachtenbundeling moet leiden tot het structureel maken van lokale en regionale initiatieven. De portal Techniekflevoland.nl, die in het eerste kwartaal van 2018 online gaat, vormt een platform van kennis en informatie voor het techniekonderwijs.

In het nieuwe regeerakkoord is opgenomen dat er structureel €100 miljoen per jaar beschikbaar komt voor een dekkend aanbod en kwaliteit voor vmbo-techniekonderwijs. De investeringen van 2018 en 2019 gaan vermoedelijk voor het grootste deel naar de 3 "harde" techniekprofielen PIE, BWI

en M&T voor vmbo-basis en -kader en worden individueel uitgekeerd aan scholen op basis van het aantal leerlingen. Het landsdeel betreurt het voornemen van OCW om de middelen in eerste instantie op deze manier in te zetten omdat het geen recht doet aan de dynamiek binnen de regio: focus op cross-sectoraal denken met een brede technologische basis. Dat scholen met een Maritiem profiel of het regionaal sterke profiel Media, Vormgeving en ICT niet de aandacht krijgen die ze verdienen, wordt als zeer teleurstellend ervaren en geeft een ongewenst signaal af richting deze scholen.

De rest van de investeringen vanaf 2020 komt waarschijnlijk beschikbaar in een fonds waarvoor vmbo-scholen namens hun regio plannen kunnen indienen. Samenwerking met het mbo en het bedrijfsleven is hierbij een vereiste. Belangrijk is dat er een goede (arbeidsmarkt)analyse en regiovisie aan ten grondslag ligt. De drie provinciale Raden kunnen een belangrijke rol spelen bij deze analyse en de regiovisie. Tevens wordt gepleit voor een adviserende rol bij het indienen van deze plannen. De samenwerking tussen vmbo's onderling en mbo behoeft aandacht: koppeling met het mbo wordt noodzakelijk geacht, met het mbo als strategische partner en het vo als eigenaar van het proces.

Per provincie kunnen we in samenwerking met de TechniekRaad Noord-Holland, Regieraad Techniek Flevoland en de Technologieraad Utrecht (regionale) plannen aanjagen voor toekomstbestendig technisch vmbo-aanbod, gericht op:

- voldoende spreiding van technisch vmbo-aanbod
- gezamenlijke contextrijke en doelgroepgerichte techniekpromotie en loopbaanoriëntatie
- gezamenlijk gebruik en uitwisseling van faciliteiten zoals lokalen en materialen
- flexibeler inzet van techniekdocenten
- doorlopende leerlijnen en keuzevakken
- heldere havo-techniekroute

Inzet Landsdeel Noordwest

Versnippering van initiatieven op het gebied van beeldvorming techniek moet worden teruggebracht:

- Gevraagd wordt op landelijk niveau beeldvorming beter te structureren en mogelijkheid te creëren voor regionale inzet. Dit vereist onder meer krachtenbundeling van fondsen en brancheverenigingen op landelijk niveau. Daaronder vallen ook middelen en materialen.

Vmbo-techniefonds à la RIF-mbo met de volgende aandachtspunten:

- Voorgeschreven samenwerking met mbo-instellingen
- Onderbouwing (boven)regionaal effect en samenwerking overig vmbo
- Maatwerkmogelijkheden voor breed en gespecialiseerd vmbo

Doorontwikkeling van het Regionaal investeringsfonds mbo:

- Het landsdeel pleit voor een verplichte samenwerking met het vmbo als onderdeel van de aanvragen voor het vernieuwde RIF.

Regionaal arbeidsmarktperspectief is uitgangspunt

Arbeidsmarktkansen van leerlingen/studenten of arbeidsmarktbehoeften vanuit het regionale bedrijfsleven dienen een meer leidende rol te spelen bij het opleidingsaanbod met name in het middelbaar beroepsonderwijs. Eisen aan het regionaal arbeidsmarktperspectief worden aangescherpt en er komen instrumenten om in te grijpen bij opleidingen die studenten onvoldoende voorbereiden op de (regionale) arbeidsmarkt, aldus het regeerakkoord. Landsdeel Noordwest ondersteunt deze voornemens.

De drie provincies in landsdeel Noordwest willen hierin samen optrekken. Daarvoor dient sowieso eerst te worden geïnventariseerd welke instrumenten en structuren er al bestaan en hoe deze benut kunnen worden. Op dit moment vindt er immers op verschillende manieren al afstemming plaats over het opleidingsaanbod in de regio bijvoorbeeld via overleg tussen onderwijsinstellingen, brancheorganisaties en scholingsfondsen. Daarop moet worden aangesloten en waar mogelijk tot verdere integrale afstemming tussen sectorale belangen in de regio worden aangezet.

Tevens zal de aard en mate van aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt moeten worden gemonitord.

- In Noord-Holland vindt deze monitoring al enige jaren plaats onder andere via het Visiedocument van de TechniekRaad Noord-Holland. De kennis uit dit soort monitoring is een belangrijke basis voor het nader richten van gewenste inhoud en aanwezigheid van het opleidingsaanbod, maar zou nog concreter uitgewerkt moeten worden om te komen tot een ideaal opleidingsaanbod met optimale aansluiting met de arbeidsmarkt. Kennis van de economische en maatschappelijke opgaven in de regio is hierbij van groot belang. Welke zijn de sterke sectoren, waar ontstaan en groeien de crossovers en wat vragen deze van de arbeidsmarkt nu en in de toekomst.
- De provincie Flevoland sluit voor haar arbeidsmarktinformatie aan op de monitoring die hiervoor bestaat binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA). Daarnaast heeft de Regieraad een voorstel uitgewerkt om te komen tot een (lichte) organisatie waarin het mogelijk is om het netwerk in stand te houden en te versterken, en waar nodig ondersteuning te bieden bij concrete activiteiten. Een dergelijke organisatie wordt noodzakelijk geacht om daadwerkelijk te komen tot verbinding op provinciaal niveau tussen partijen die actief zijn in de techniek, met name werkgevers en beroepsonderwijs. Daarvoor is méér nodig dan alleen een Regieraad Techniek Flevoland: de RTF kan inventariseren, aanjagen en stimuleren, maar heeft geen uitvoerende rol.
- In Utrecht wordt gebruikt gemaakt van het Arbeidsmarktdashboard Utrecht om inzicht te krijgen in de actuele situatie en de mogelijke knelpunten op de arbeidsmarkt. Kennis van de economische

en maatschappelijke opgaven in de regio is ook in Utrecht van groot belang. Daarnaast vindt op vele plaatsen monitoring plaats. De uitdaging is om daarin een gedeeld beeld te vinden. De Technologieraad Regio Utrecht zal daar een leidende rol in nemen en kan daarin ook betekenisvol zijn in landsdeelperspectief.

Voor elke wijze van monitoring geldt dat er analysekracht en vooral tijdige beschikbaarheid van (landelijk en lokaal) data nodig is. Om versnippering van kennis tegen te gaan, is een landelijke kennisalliantie wenselijk. Het initiatief <https://www.arbeidsmarktdashboard.nl/> is een initiatief om te komen tot een landelijke kennisalliantie en wordt door Landsdeel Noordwest ondersteund.

In aanvulling op de monitoring hebben de TechniekRaad Noord-Holland, de Regieraad Techniek Flevoland en de Technologieraad Regio Utrecht vanuit hun expertise en netwerkkennis sowieso een signalerende functie in de aanwezigheid van benodigde opleidingen en inhoud van die opleidingen. De samenwerking die de Raden zijn aangegaan maakt ook regio-overschrijdende ontwikkelingen in o.a. witte vlekken in het aanbod zichtbaar. Niet alle ontwikkelingen zijn op voorhand in monitoring te vatten en komen op een meer kwalitatieve en/of onderzoeksmatige wijze tot stand. Denk daarbij aan actuele ontwikkelingen in specifieke branches van de (technische)arbeidsmarkt als gevolg van innovatie en technologie, die skill-bepalend zijn en richting geven aan de jobs of de future. De raden zouden deze kennis intensiever en verdiept kunnen inzetten op de (te ontwikkelen en aanwezige) instrumenten die het rijk tot haar beschikking heeft om het arbeidsmarktperspectief een grotere invloed te geven op het opleidingsaanbod. Daarbij zal zij een groter beroep kunnen en moeten doen op de aanwezige (wetenschappelijke) kennis bij het hoger onderwijs in de regio, waar dat nog niet binnen de raad aanwezig is.

Inzet Landsdeel Noordwest

- Ondersteunen van de vormgeving en organisatie van een landelijke kennisalliantie binnen het Techniekpact ten behoeve van optimalisatie en standaardisatie van beschikbare en benodigde arbeidsmarktinformatie, kennisdeling en ontwikkeling.
- Invloed op de landelijke instrumentontwikkeling en operationele werking daarvan vanuit de aanwezige monitoring en expert-judgement bij de Technologie- en Techniekraden.

Leven Lang Ontwikkelen stimuleren

Met de ontwikkeling van bijvoorbeeld het House of Skills in de Metropoolregio Amsterdam en het opzetten van een Learning Community voor de publiek-private samenwerkingen in het landsdeel rondom Leven Lang Leren is er al veel aandacht voor om,- bij- en nascholing en intersectorale mobiliteit. De financiering hiervan en de vraag hoe de gewenste doelgroepen te bereiken zijn, blijft een belangrijk vraagstuk. In het regeerakkoord wordt een individuele leerrekening aangekondigd voor alle Nederlanders die een startkwalificatie hebben gehaald. Met overheden, sociale partners en

onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt over hun bijdrage aan een leven lang ontwikkelen bij de invoering van deze scholingsregeling. Hierbij wordt ook de positie van de O&O-fondsen betrokken.

Landsdeel Noordwest wil inzetten op (nog) meer leren in en met bedrijven in aanvulling op het initieel en post-initieel onderwijs door de ervaringen met het RIF-mbo te benutten voor een structurele aanpak. Met het instellen van vakcertificaten op mbo niveau 1 en 2 worden meer mogelijkheden gecreëerd om regionaal regie te voeren op scholing. En de vraag naar steeds hoger opgeleid personeel biedt ruimte voor uitbreiding van 'opsholing', onder meer in de vorm van op te zetten en uit te bouwen Associate Degree trajecten.

De toenemende krapte op de arbeidsmarkt en de kwalitatieve mismatch zorgt ervoor dat een stevige inzet op her- om- en bijscholing vanuit andere sectoren naar technieksectoren steeds belangrijker wordt. House of Skills zal in overleg en samenwerking met de Servicepunten Techniek pilots, assessments en matchingsprogramma's gericht op zij-instroom hiervoor inzetten.

Bij vraagstukken rond een leven lang ontwikkelen zoekt het landsdeel graag ook de aansluiting met initiatieven die door de SER en diverse betrokken departementen worden genomen rondom een landelijk skills akkoord. Zo wordt ook door House of Skills in samenwerking met regionale en nationale partners ingezet op de ontwikkeling van een regionaal skills akkoord, waarmee de regionale inzet voor intersectorale mobiliteit moet worden vastgelegd. De ontwikkeling van een transitiefonds is hier onderdeel van. Door de kritische houding van landelijke scholingsfondsen over een transitiefonds is het noodzakelijk met hen af te stemmen en de regie op het transitiefonds in de regio te houden. Daarom zal in de regio moeten worden bekeken wat nodig is om maatwerk te kunnen bieden. In voorbereiding op een regionaal skill akkoord zullen in het voorjaar en najaar van 2018 werksessies (diners pensant) worden georganiseerd met regionale en nationale stakeholders.

Inzet Landsdeel Noordwest

- Het landsdeel pleit voor een verruiming van de mogelijkheden om Leven Lang Leren onderdeel te maken van plannen in het kader van RIF 2.0
- De mix van werkpakketten met opleidingshuizen (PPS'en) vormt de basis van House of Skills. Op uitvoeringsniveau wordt de samenwerking gezocht tussen House of Skills en regio's die niet onder de MRA vallen. Hierbij wordt aangehaakt op de landelijke ontwikkeling m.b.t. onder andere het Skillsakkoord.

Lerarentekorten in techniek aanpakken

Het docerentekort in het technisch mbo staat al enige tijd hoog op de Techniekpactagenda. Uit eerdere rapporten en analyses spreekt de verwachting dat er een groeiend tekort aan technische leerkrachten dreigt. Deze tekorten worden door onderwijsinstellingen nu al stevig gevoeld. Voor het

slagen van de Techniekpactambities zijn voldoende vakbekwame docenten essentieel. Immers: wanneer de keuze voor Techniek toeneemt maar er geen docenten zijn om de studenten op te leiden, heeft dit uitval en daarmee een verlies voor de technische arbeidsmarkt als gevolg.

Op verschillende plekken in het land wordt gewerkt aan uitwerkingen van de denkrichting “Circulaire Carrières op een grenzeloze arbeidsmarkt” en andere initiatieven die bijdragen aan het terugdringen van het tekort. Ook in Noordwest wordt in verschillende samenwerkingsverbanden onderzocht hoe dit probleem aangepakt kan worden en zijn door verschillende partijen projecten gestart. Acties op dit thema richten zich nu met name op mbo terwijl ook het vmbo kampt met een groeiend docententekort. Het thema zal daarom ook uitgewerkt moeten worden voor het vmbo waarin bestaande samenwerkingsverbanden tussen het vmbo, mbo, hbo en bedrijfsleven in de regio benut kunnen worden om tekorten gezamenlijk aan te pakken.

Flevoland

Via de portal Techniekflevoland.nl kan kennis en informatie worden gedeeld tussen de diverse doelgroepen, maar ook binnen een specifieke doelgroep als leerkrachten. Door op deze portal een ‘marktplaats’ voor gastlessen en bedrijfsbezoeken te bieden kan ook de relatie met het lokale en regionale bedrijfsleven worden versterkt.

In Flevoland is ook specifiek aandacht voor leerkrachten in het po: het eerste kwartaal van 2018 wordt naar verwachting een intentieverklaring ondertekend door (een meerderheid van) de koepelbestuurders in het PO, de zes gemeenten, de provincie en Windesheim Flevoland om onderzoekend en ontwerpend leren in te voeren en/of te versterken in de basisscholen. De aanpak bij onderzoekend en ontwerpend leren is verweven in het curriculum van de Pabo in Almere. Daarnaast ontwikkelt Windesheim Flevoland een Post-hbo opleiding “onderzoekend en ontwerpend leren”. Daartoe is in samenwerking met techniektalent.nu een aantal ontwerpteam van scholen in Almere opgezet.

Utrecht

De economie groeit in de regio, de arbeidsmarkt verandert als gevolg van technologisering en digitalisering en de personeelstekorten in sectoren nemen toe. Het Onderwijspact Utrecht richt zich op het binden en boeien van leraren in de regio voor de gehele onderwijskolom: van primair tot universitair onderwijs. Naast een meer traditionele arbeidsmarktaanpak kiest het Onderwijspact ervoor om te onderzoeken hoe technologie en digitalisering als een hefboom kunnen fungeren in de aanpak tegen het lerarentekort. Inzetten op het vergroten van het aantal beschikbare leraren is niet voldoende. De arbeidsmarkt wordt te krap en de nieuwe mogelijkheden om onderwijs in te richten vragen om nieuwe arrangementen (zogenaamde gamechangers) als hybride loopbanen.

Specifiek voor de techniek zal aansluitend op het succesvolle initiatief in Gelderland en Overijssel ook in de regio Utrecht een scholingstraject worden gestart om ervaren en gemotiveerde vakmensen uit de installatie-, metaalektro- of metaal- en technieksector op te leiden tot assistent-docent (instructeur) voor de technische mbo-opleidingen. De focus ligt op het werven en opleiden van een groep instructeurs/assistent docenten (bij voorkeur met potentie tot door groei naar docent) van minimaal 12 tot maximaal 20 deelnemers. Zij vormen de 'docenten en instructeurspool Technische Branches Midden Nederland'. De doelgroep bestaat uit huidige medewerkers binnen het MEI domein die parttime inzetbaar willen zijn binnen het onderwijs. Naast OTIB en PBT zijn MBO Utrecht, MBO Amersfoort en ROC Midden Nederland en de Hogeschool Utrecht/Instituut Archimedes de initiatiefnemers. Ook het ROC van Amsterdam (locatie Hilversum), Hoornbeek college en MBO Almere participeren in het scholingstraject. Doel is om eind maart 2018 te starten met het scholingstraject.

Noord-Holland

In de provincie Noord-Holland is in samenwerking met de TechniekRaad een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar docententekorten in het Noord-Hollandse mbo. Hieruit kwam naar voren dat het docententekort ook in het technisch mbo in Noord-Holland gevoeld wordt, maar dat over het algemeen instellingen aangeven dat dit 'van alle tijden' is en vooral een taak voor het mbo zelf. Mede op basis van dit onderzoek organiseert de TechniekRaad Noord-Holland een bijeenkomst samen met het technisch mbo om gedeeld eigenaarschap te creëren voor dit vraagstuk. Hierbij zal tevens worden vastgesteld welke kansrijke initiatieven er al bestaan en kunnen worden uitgerold of opgeschaald. Zo wordt gedacht aan een regionale flexibele docenten- en instructeurs-pool zoals in Utrecht, een hybride docentenproject en aan VTI Amsterdam waar een programmaliijn bestaat dat zich primair richt op het creëren van een docenten(ontwikkel)pool van werknemers van bedrijven en de docenten van scholen samen.

Inzet Landsdeel Noordwest

- Ontwikkeling noodzakelijke basiskennis over docententekorten
- Aanjagen van een gemeenschappelijk en gedragen aanpak voor mbo én vmbo
- Ondersteuning van regionale docenten- en instructeurspools

Tot slot

Ondanks regionale verschillen hebben we de afgelopen twee jaar als Landsdeel Noordwest meer en meer gezien en ervaren dat er synergie te halen is in de samenwerking binnen het landsdeel. Het delen van good practices of herkennen van potentiële schaalvergroting van regionale initiatieven is zeer zinvol. Dit position paper geeft ook aan dat de opgave en prioritering binnen de drie provincies nagenoeg gelijk is. Dat betekent dat samenwerking tussen de drie provincies, het onderwijs en bedrijfsleven alleen maar kan leiden tot versnelling en versterking van regionale inzet in het behalen van de doelen van het Techniekpact.

Landsdeelstrekker

Gedeputeerde Pim van den Berg, Provincie Utrecht

Contact

Henriëtte ten Berge, Henriette.ten.berge@provincie-Utrecht